

LIDER

POSLOVNI
TJEDNIK

lider.media

SPECIJAL
NAJBOLJE OD
NAJBOLJEG

Kako zaraditi na panici zbog **KORONAVIRUSA**

■ NIKICA GABRIĆ:

To što sam
slobodni zidar niti
mi je pomoglo
u poslu niti
očekujem da će
mi ubuduće štetiti

■ STRUKOVNE KOMORE

'Porezom
na diplome'
uberu 136
milijuna kuna
na godinu

ZAŠTITA TRŽIŠNOG NATJECANJA

Kako izbjeći kazne u slučaju koncentracije poduzetnika

Kazna koja je Agrokoru izrečena u Sloveniji zbog povrede obveze prijave namjere provedbe koncentracije od 53,9 milijuna eura i zapljena dionica u Mercatoru skrenule su pozornost na pitanja koja bi svi poduzetnici trebali preispitati kad ulaze u slične poslove. Kazne su u europskom i našem zakonodavstvu vrlo visoke

Prije zaključenja posla obvezno provjeriti pravila

Uvjeti prijave koncentracije nisu jednaki u svim državama (za razliku od Hrvatske, neke države imaju dosta niske pragove), zbog čega je bitno ispitati posebne uvjete relevantnih država (u pravilu one na koje posao ima učinak). Kod poslova koji uključuju društva koja posluju u više država moguće je da će koncentraciju biti potrebno prijaviti i u više država. Ono što je posebno zanimljivo jest da neke države ne traže tzv. lokalnu vezu konkretnog posla s tom državom. To je, primjerice, slučaj u Republici Srbiji gdje obveza prijave koncentracije nastaje dosta često zbog niskih pragova za prijavu koncentracije i činjenice da se ne zahtijeva postojanje učinaka na lokalno (srpsko) tržište. Ne treba zaboraviti ni da je koncentraciju katkad potrebno prijaviti na razini EU (Europskoj komisiji), kada su ispunjeni posebni uvjeti propisani pravom EU.

Nepuna tri mjeseca nakon što je Agrokoru u Sloveniji zbog povrede obveze prijave namjere provedbe koncentracije izrečena iznenađujuće visoka kazna od 53,9 milijuna eura, iz Slovenije je stiglo još jedno neugodno iznenađenje – kako bi osigurala naplatu izrečene kazne, slovenska agencija mjerodavna za zaštitu tržišnog natjecanja privremeno je zaplijenila Agrokorove dionice u Mercatoru.

Tako stroge sankcije odjeknule su u poslovnom svijetu i potaknule poduzetnike na preispitivanje svijesti o pravilima zaštite tržišnog natjecanja. Svrha ovoga članka nije analizirati (ne)opravdanost izrečenih sankcija u Sloveniji, nego skrenuti pozornost na pitanja koja bi svi poduzetnici trebali preispitati kada ulaze u slične poslove. Kako bi se izbjegle bilo kakve kazne i povrede prava tržišnog natjecanja, važno se upoznati s obvezama u tom području i ra-

zjasniti okolnosti zbog kojih nastaje obveza prijave namjere provedbe koncentracije.

Što je to koncentracija

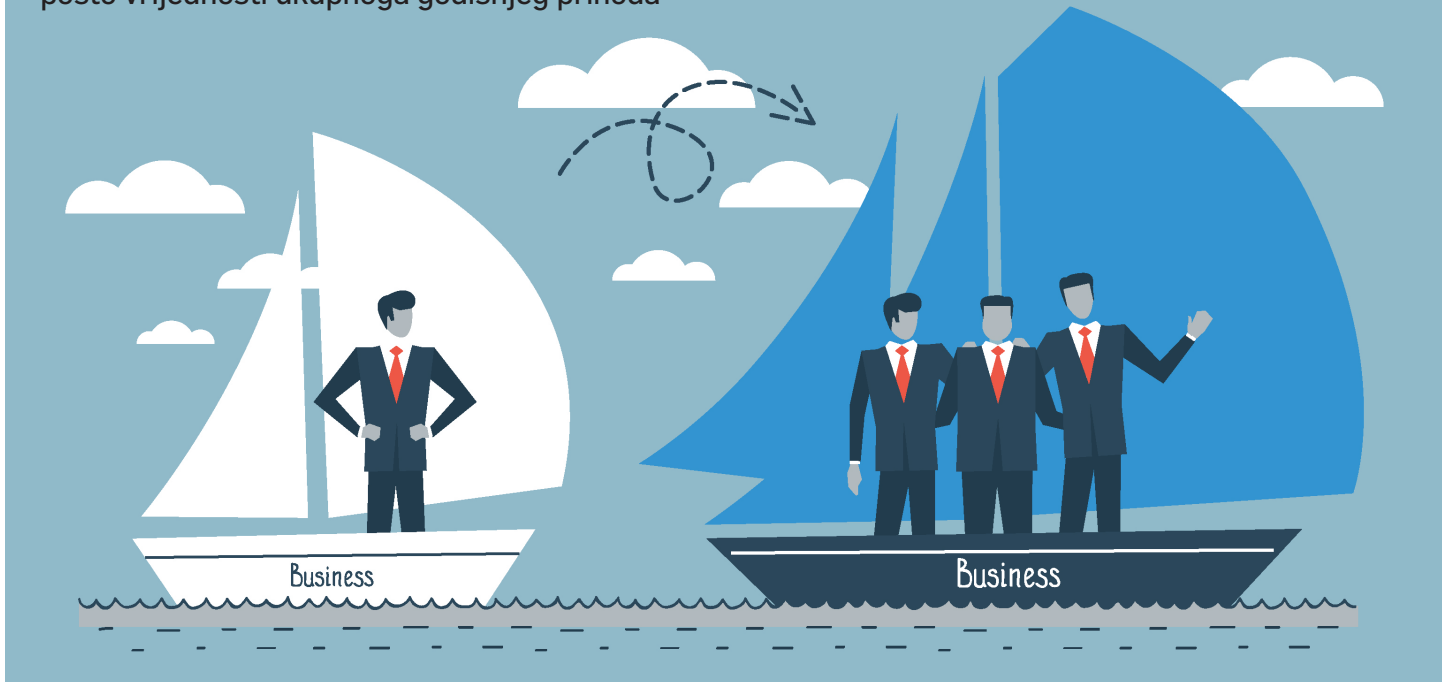
Prvi korak u postupku utvrđivanja postoji li obveza prijave tijelima mjerodavnima za zaštitu tržišnog natjecanja jest utvrditi je li u konkretnom slučaju riječ o koncentraciji. Propisi Europske unije i hrvatski zakon (Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja) pod pojmom koncentracije podrazumijevaju promjenu kontrole nad poduzetnikom na trajnijoj osnovi. Riječ je o pojmu koji se jednako ili slično definira u većini europskih zemalja. Pri tome se najčešće izvodi zaključak da je riječ o situaciji u kojoj jedan ili više poduzetnika stječu većinu dionica/poslovnih udjela ili većinu glasačkih prava u nekom društvu. Međutim, o koncentraciji može biti riječi i u drugim situacijama. Moguće je, primjerice, da netko tko drži manji postotak dionica/poslovnih udjela stekne kontrolu nad

piše **MARIJA ZRNO**

odvjetnica/partnerica, Bardek, Lisac, Mušec, Skoko u suradnji s CMS-om Reich-Rohrwig Hainz

Ako poduzetnik propusti podnijeti prijavu, a bio je obavezan to učiniti, sankcija može iznositi do jedan posto vrijednosti njegova ukupnoga godišnjeg prihoda. Ako se zabranjena koncentracija poduzetnika zaista i provede, poduzetnici koji u tome sudjeluju mogu biti kažnjeni i s do deset posto vrijednosti ukupnoga godišnjeg prihoda

U odnosu na pragove ostvarenih prihoda, za financijsku godinu koja je prethodila koncentraciji bitno je da ukupan godišnji konsolidirani prihod svih poduzetnika sudionika koncentracije na svjetskom tržištu iznosi najmanje milijardu kuna, a ukupan pojedinačni prihod minimalno dvaju sudionika u Republici Hrvatskoj najmanje sto milijuna kuna

➔ drugim poduzetnikom na temelju posebnih prava, kao što je pravo imenovanja većine članova uprave ili pravo upravljanja poslovnim politikom društva itd. Također, kontrola može nastati stjecanjem vlasništva nad imovinom poduzetnika, na ugovornoj osnovi (primjerice kada se na temelju ugovora ostvaruje kontrola nad upravom i resursima poduzetnika) itd. Kontrola se može ostvarivati na temelju pravnih, ali i činjeničnih osnova pa pri procjeni postojanja koncentracije poduzetnici u obzir moraju uzeti sve okolnosti. Odluka o tome postoji li koncentracija ili ne uvijek se donosi na temelju okolnosti svakoga pojedinog slučaja.

Različite situacije

Potrebno je naglasiti da ne mora biti riječi o voljnom elementu – promjena u kontroli može se dogoditi na temelju prava nasljeđivanja, zbog istupanja određenih članova društva itd. Ne mora to uvijek biti samostalna kontrola, u smislu da jedan poduzetnik mora imati kontrolu nad drugim. Moguća je situacija u kojoj dva ili više poduzetnika zajednički ostvaruju kontrolu.

U tom slučaju poduzetnici često dogovaraju da se sve bitne odluke mogu donijeti jedino jednoglasno, odnosno da pojedini poduzetnik svojim djelovanjem može spriječiti poduzimanje određenih radnji (zbog čega nastaje situacija da je za strateške odluke potrebna suglasnost, tj. zajedničko djelovanje). To je dosta čest slučaj kod zajedničkih pothvata (tzv. joint venture), pri čemu će o okolnostima konkretnog slučaja ovisiti predstavlja li joint venture koncen-

traciju ili ne (za to će biti važno je li riječ o osnivanju novog društva i njegovim odnosima s osnivačima, tj. ekonomskoj autonomiji itd.). Naravno, postoje i iznimke, tj. situacije za koje je izričito propisano da se ne smatraju koncentracijom, primjerice u slučaju stjecanja dionica/poslovnih udjela koji su posljedica internog restrukturiranja poduzetnika povezanih zajedničkom kontrolom.

Kada je prijava obvezna

Nakon što poduzetnici utvrde da je određeni posao koji namjeravaju provesti koncentracija, potrebno je utvrditi ispunjava li ta koncentracija posebne uvjete koje propisuje država odnosno Europska unija. U pravilu, bit će bitno utvrditi prelaze li godišnji financijski rezultati sudionika transakcije propisane pragove na svjetskom, odnosno domaćem tržištu. Primjera radi, preduvjet za nastanak obveze prijave namjere provedbe koncentracije hrvatskoj Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja jest da barem jedan sudionik koncentracije ima sjedište i/ili podružnicu u Republici Hrvatskoj.

U odnosu na pragove ostvarenih prihoda, za financijsku godinu koja je prethodila koncentraciji bitno je da ukupan godišnji konsolidirani prihod svih poduzetnika sudionika koncentracije na svjetskom tržištu iznosi najmanje milijardu kuna, a ukupan pojedinačni prihod minimalno dvaju sudionika u Republici Hrvatskoj najmanje sto milijuna kuna. Naravno, riječ je o grubo predstavljenim uvjetima jer postoje posebna pravila o računanju prihoda, što se uzima u obzir, tko se smatra sudionikom itd. Bitno je naglasiti da se pri

tome poduzetnikom/sudionikom u pravilu smatra cijela grupa (primjerice, neće biti bitan samo prihod kupca, nego i prihod društava koja nad njim ostvaruju kontrolu, društava nad kojima oni ostvaruju kontrolu...). Također, postoje posebna pravila za određene slučajeve (primjerice, posebni zakon određuje da je koncentraciju u medijskom sektoru potrebno prijaviti bez obzira na ekonomske pragove).

Na udaru kazni

Prema hrvatskom Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja, kada jedan poduzetnik stječe kontrolu nad drugim, prijavu namjere provedbe koncentracije dužan je podnijeti onaj koji stječe kontrolu. U drugim slučajevima svi sudionici koncentracije kao obveznici podnose jednu prijavu, prema zajedničkom dogovoru. Međutim, čak i kad je riječ o situaciji u kojoj jedan poduzetnik kupuje 100 posto dionica/poslovnih udjela u drugom društvu te je njegova obveza kao kupca podnijeti prijavu, to ne znači da prodavatelj može jednostavno ne mariti za te obveze. Naime, hrvatski zakon ne propisuje samo mogućnost izricanja novčanih sankcija (upravno-kaznenih mjera), koje se ponajprije odnose na obveznike prijave, nego i izricanje drugih mjera potrebnih za uspostavu tržišnog natjecanja.

Ako poduzetnik propusti podnijeti prijavu, a bio je obavezan to učiniti, sankcija može iznositi do jedan posto vrijednosti ukupnoga godišnjeg prihoda poduzetnika. Ako se zabranjena koncentracija poduzetnika zaista i provede, poduzetnici koji u tome sudjeluju mogu biti kažnjeni i s do deset posto vrijednosti ukupnoga godišnjeg prihoda. Također, mogu se izreći i mjere kao što je nalog da se prodaju ili prenesu stečene dionice/poslovni udjeli, može se nametnuti zabrana ili ograničenje ostvarivanja prava glasa vezanog uz prenesene udjele ili narediti prestanak joint venturea itd.

Stoga je pri provedbi transakcija preporučljivo dio pregovora posvetiti obvezama glede podnošenja prijave u slučaju procjene da je nastala koncentracija i u ugovore uključiti odredbe o odgovarajućim jamstvima i odgovornosti u slučaju povrede obveza. Slične posljedice povrede obveze prijave koncentracije mogu se očekivati i u drugim državama, zbog čega je važno na vrijeme (tj. prije provođenja posla) ispitati obvezu prijave koncentracije u relevantnim državama. ■

Prema hrvatskom Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja, kad jedan poduzetnik stječe kontrolu nad drugim, prijavu namjere provedbe koncentracije dužan je podnijeti onaj koji stječe kontrolu. U drugim slučajevima svi sudionici koncentracije kao obveznici podnose jednu prijavu, prema zajedničkom dogovoru

Povratak iz HT-a u Combis: Goran Car novi direktor od 1. ožujka

Goran Car novi je član Uprave Combisa i glavni direktor, odlučila je Skupština kompanije. Novu dužnost preuzima 1. ožujka 2020. Prije toga **Mladen Gregović** podnio je ostavku na mjesto člana Uprave, u kojoj je ostao samo **Damir Horvat** jer **Hrvoje Išek** od studenoga prošle godine više nije bio predsjednik Uprave. Car u Combis dolazi s funkcije direktora Sektora za jezgrenu mrežu i servisne platforme Hrvatskog Telekom, gdje je proveo četiri godine. Predsjednik Uprave HT-a **Kostas Nebis** i novi predsjednik NO-a COMBISA vjeruje da će novi direktor donijeti 'novu viziju i snagu, kako za zaposlenike, tako i za korisnike ICT rješenja'. Prije karijere u HT-u, Car je niz godina obavljao visokoodgovorne funkcije u Combisu. Pokrenuo je razvoj i istraživanje (R&D) za 'cloud' i zaslužan

što je Combis među prvima u Hrvatskoj pokrenuo interne korporativne startupove. Diplomirao je na Fakultetu elektrotehnike i računarstva te magistrirao na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu. Rođen je 1977. godine u Koprivnici. Dosađnji član Uprave i glavni direktor za prodaju Damir Horvat od 1. ožujka prelazi u Nadzorni odbor Combisa te nastavlja voditi ICT prodaju u HT grupi.

• **HANZA MEDIA** nije više u postupku predstečajne nagodbe jer su ispunjene sve obveze nekadašnjeg **EUROPAPRESS HOLDINGA** i povezanih tvrtki prema vjerovnicima u predstečajnim nagodbama koje su sklopljene u 2014., prije nego što je **Marijan Hanžeković** preuzeo tvrtku od **Ninoslava Pavića**.

• Od cijele Uprave **VALAMAROVE** tvrtke **IMPERIAL RIVIERA**, koja je još u listopadu podnijela ostavku, datiranu s posljednjim danom siječnja, novi mandat dobio je samo predsjednik Uprave **Vlado Miš**. Novi član Uprave je **Sebastian Palma**, umjesto **Marija Skopljakovića**, **Joška Lelasa** i **Andelka Skvrcea**. To je posljedica odluke NO-a o smanjivanju Uprave na dvočlanu. Palma će u Upravi biti zadužen za financije i investicije, a dosadašnji članovi Uprave nastavljaju raditi u **VALAMAR GRUPI**.

• **Lana Kišpal** nova je, šesta članica Uprave **FERMOPRO-**

META iz Majških Međa (Jagodnjak). Vlasnik i predsjednik Uprave te tvrtke koja se bavi poljoprivrednom je **Hubert Kišpal**.

• **Ivica Glavaš** novi je član NO-a **GRADSKOG PRIJEVOZA PUTNIKA** iz Osijeka umjesto **Zorislava Babića**.

• **Goran Dumančić** svoje suvlasništvo u **ERDUTSKIM VINOGRADIMA** prebacio je sa svoje tvrtke **PARALELA**, koja je u stečaju, na **IVER INVEST Ivana Dumančića**. **ERDUTSKI VINOGRADI IMAJU 57** suvlasnika.

• **Marija Guljelmović** preuzela je od **Marka Guljelmovića** suvlasnički udjel u tvrtkama **VIMB** i **MAJOR** i direktorsku poziciju u **MAJORU**. Drugi suvlasnik obje tvrtke **Vlaho Ivaniš** vodi poslovanje **VIMB-a**.

• Potvrđen je predstečajni sporazum za **AGROFRUCTUSOVU** tvrtku **MESOPRERADA** iz Slatine. Mali vjerovnici (do 10.000 kuna) bit će isplaćeni u punom iznosu do kraja godine, a ostali su pristali na otpis 75

posto od 18,3 milijuna kuna dugova. **MESOPRERADA** obvezala se da će ostatak od 4,6 milijuna vratiti u ratama za osam godina, nakon godine dana počeka. Tako najveći vjerovnik, **ŽITO**, koji traži četiri milijuna kuna, ostaje bez tri milijuna.

• Putnička agencija **ADRIAGATE** iz Splita postala je suvlasnik **TIBOR TOURSA** iz Crikvenice. Član Uprave **ADRIAGATEA Mate Balić** novi je direktor **TIBOR TOURSA** umjesto suvlasnice **Nataše Šalov**, koja je do kraja prošle godine bila jedina vlasnica.

• **Guanglin Zhu** nije više član Uprave **RAVNOGORSKE PILANE**, a **Hrvoje Posavec** nije više prokurist. U Upravi pilane koju je 2018. preuzeo kineski **WOODLANDS** ostao je **Guangping Zhu**.

IZDVOJENO

Gordan Glavaš nije više član Uprave **Kandita**. U Upravi je ostala **Dajana Mrčela**.